

PROGRAM RADA I RAZVITKA ETNOGRAFSKOG MUZEJA ZA 2023. GODINU

24. kolovoz 2022.

PROGRAMI MUZEJSKO-GALERIJSKE DJELATNOSTI

IZLOŽBE U PROSTORU ETNOGRAFSKOG MUZEJA

Naziv programa:	Izložba „Intimni prostori svakodnevice“
Vrijeme:	srpanj 2023. – travanj 2024.
Mjesto:	Etnografski muzej, Zagreb
Autorica izložbe:	dr. sc. Zvezdana Antoš
Ukupan trošak:	242,899.89 kn

Opis programa:

Izložba „Intimni prostori svakodnevice“ središnja je izložba iz fundusa Etnografskog muzeja u 2023. godini. Prvi put će biti prikazani predmeti iz Zbirke pokućstva, koji potječu uglavnom iz 19. i do sredine 20. stoljeća jer je to razdoblje u koje ih možemo datirati zajedno sa suvremenim umjetničkim interpretacijama koje daju provokativan pogled na različite modalitete prostora ljudske intime kao i na različitost prikazivanja i kompleksnih značenja svakodnevnih predmeta, uključivši i žensku perspektivu. Izložbi je cilj nastavak rada na osnaživanju kulturne jednakosti i inkluzije koja potiče različitost razmišljanja.

Izložbeni projekt nastao je na osnovi dugogodišnjega istraživanja Zbirke pokućstva i promišljanja značenja tih predmeta kao dijela svakodnevnoga života i mjesta u domu i obitelji. U životu pojedinca namještaj je mnogo više od zadovoljenja svakodnevnih životnih potreba ili komfora, on predstavlja emocije ljudi koji su ga posjedovali te za njih osim simboličke ima i intimnu ulogu u životu. Isto je tako valjalo sagledati što je svaki predmet u muzejskoj zbirci predstavljao osobi koja ga je kupila ili posjedovala te kako je bio korišten unutar određenoga interijera. Namještaj je imao veliku ulogu i kao pokazatelj društvenoga statusa i smatrali su ga jednako važnim kao odjeću ili osobne predmete. Zbog toga će u izložbi biti prikazana važnost predmeta u uređenju doma te kako ti predmeti utječu na privatni i društveni život obitelji.

Izložba će biti podijeljena u pet tematskih cjelina:

1. Priroda i duhovnost (zaštita doma) – prostori intime doma – Mihaela Pauk
2. Prizivanje sreće i plodnosti – predmeti intime (škrinja puna digitalnih tajni)
3. Od materijalnoga do simboličnoga (proslave) – predmeti društvenosti

4. Kućanski noviteti – promicateljice potrošačke kulture – Ana Hušman (Iza centirifuge)
5. Moj prostor intime – Damil Kalođera i interaktivni dio izložbe
6. Ana Hušman – Soba za dan, Božena Končić Badurina (žene njegovateljice) i Nika Radić (*At home*).

Izložba će omogućiti posjetiteljima nove spoznaje i poticanje kritičkoga razmišljanja. Izložbu će pratiti radionice, okrugli stol, ciklus stručnih predavanja te kreativne radionice za građanstvo i djecu.

Naziv programa: Izložba „Iranska umjetnost kaligrafije i tazhiba“

Vrijeme: svibanj – lipanj 2023.

Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb

Suradnja: Veleposlanstvo Islamske Republike Iran u RH

Koordinatorica: Ivana Lušić

Kustosica izložbe: Anastazija Petrović

Ukupan trošak **40.000,00 kn**

Napomena: Veleposlanstvo Islamske Republike Iran u RH snosi trošak prijevoza izložbe i puta u Hrvatsku i dnevnice za iranske umjetnike.

Opis programa:

U sklopu Tjedna iranske kulture u Hrvatskoj, u organizaciji Veleposlanstva Islamske Republike Iran u Republici Hrvatskoj u Etnografskom muzeju će se organizirati izložba “Iranska umjetnost kaligrafije i tazhiba”. Izložba će predstaviti radove dvojice poznatih i više puta nagrađivanih iranskih umjetnika – Mohsena Soleimanija Marghmaleka i Mehdija Zohrabija.

Mohsen Soleimani Marghmaleki je suvremeni iranski umjetnik kaligrafije.

Kaligrafija je drevna vještina koja se sastoji u pravilnoj izradbi slova, njihovu skladu i rasporedu te je na Istoku uzdignuta na razinu umjetnosti. Među najčuvenijim majstorima kaligrfske umjetnosti su upravo perzijski umjetnici. Kaligrafija se tamo razvila prije islamske vjere jer su u zoroastrizmu bili nagrađivani ljepota i čitkost. Glavni tipovi perzijske kaligrafije su *nastalik*, *šekasteh-nastalik* i *Nagaši-kat*.

Mehdi Zohrabi je suvremeni iranski umjetnik tazhiba. Iranski tazhib je zapravo simbol kulture, umjetnosti i književnosti drevnoga naroda Irana. Tazhib je izveden iz arapske riječi *zahab*, koja znači zlato, a označuje ukrašavanje rukopisa nježnim, cvjetnim i geometrijskim motivima čistom zlatnom bojom uz prirodne boje na ručno izrađenim papirima. Povijest i pozadina iranske umjetnosti tazhiba seže do sasanidskoga doba (226. do 641. godine). Proizašla je iz srca perzijske povijesti te svaka boja, crta i oblik imaju drukčiju poruku. Svakako valja naglasiti da za Irance tazhib nije samo umjetnost, to je filozofski svjetonazor čije početke treba tražiti u mistici drevne Perzije. Prisutan je i u svakodnevnu životu Irana, od dizajna ručno tkanih tepiha do lijepih i jedinstvenih popločenja, mozaika i intarzija, žbuke i tradicionalne odjeće.

Tijekom trajanja izložbe organizirat će se i radionice kaligrafije te predavanja vezana uz tu drevnu vještinu stare Perzije.

Naziv programa:	Djeca OKO nas
Vrijeme:	svibanj 2023.
Mjesto:	Etnografski muzej, Zagreb – pedagoška dvorana
Nositelj projekta	Savez društava Naša djeca Hrvatske
Partneri:	Etnografski muzej i OŠ Ivana Gundulića, Zagreb
Koordinatorice	Katarina Bušić (pripremni radovi) Silvia Vrsalović (kustoski i tehnički postav izložbe, pedagoške radionice)
Ukupan trošak:	20.000,00 kn
	Napomena: trošak se u cijelosti pokriva iz projekta koji prijavljuje Savez društava Naša djeca Hrvatske.

Opis programa:

Savez društava Naša djeca Hrvatske prijavljuje projekt Djeca OKO nas na natječaj Ministarstva znanosti i obrazovanja RH u kategoriji *Odgoj i obrazovanje za očuvanje povijesnoga, kulturnoga i hrvatskoga nacionalnog identiteta*. Projekt obuhvaća fotografiranje djece, izložbu fotografija u Etnografskom muzeju i susret djece iz raznih dijelova Hrvatske u Zagrebu u partnerstvu sa školama. Fotografiranje uključuje djecu iz različitih krajeva Hrvatske kako bi se fotografijom naglasila regionalna raznolikost narodnih nošnji i običaja. Fotografiranje je planirano uz poštovanje propisa o zaštiti maloljetnika. Svrha je projekta, odnosno izložbe, pokazati mnogostrukost i

komplementarnost identiteta prepletanjem baštinjenoga i suvremenoga. Propituje se i osvještava kompleksnost identiteta pojedinca i zajednice, upućuje na potrebu međusobnoga uvažavanja i razumijevanja različitosti uz istodobno poticanje malenih i velikih na istraživanje vlastitih korijena i upoznavanje drugih i drukčijih.

Etnografski muzej će kao partner sudjelovati u stručnom prijedlogu lokaliteta, izbora nošnji i običaja za fotografiranje, postavljanju i realizaciji izložbe fotografija (osigurana sredstava iz projekta), radionicama za djecu uz izložbu (isto iz sredstava projekta). Uz Etnografski muzej će kao odgojno-obrazovna ustanova partner biti Osnovna škola Ivana Gundulića u Zagrebu, koja će ustupiti prostor za susret i program izvan programa uz izložbu.

Naziv programa: Virtualna izložba u povodu obilježavanja stogodišnjice pokupske ekskurzije: “Vladimir Tkalčić, fotograf Etnografskog muzeja”
Vrijeme: siječanj – kolovoz 2023.
Mjesto: Etnografski muzej Online
Autorica izložbe: Matija Dronjić
Ukupan trošak: **37.672,50 kn**

Opis programa:

Virtualnom izložbom “Vladimir Tkalčić, fotograf Etnografskog muzeja” planira se obilježiti stogodišnjica održavanja kultne Pokupske ekskurzije, prve velike etnografske ekspedicije Etnografskog muzeja. U ljeto 1923. godine skupina entuzijasta predvođena Vladimirom Tkalčićem i Milovanom Gavazzijem spustila se kajacima rijekom Kupom od Karlovca do Siska. U četiri tjedna preplovili su oko stotinjak kilometara i posjetili 34 sela istražujući etnografsku i kulturno-povijesnu baštinu. Uz terenske zapise i prikupljene muzejske predmete jedan je od najistaknutijih rezultata ekskurzije zbirka od devedesetak antologijskih fotografija koje je snimio upravo Vladimir Tkalčić.

Cilj je izložbe predstaviti cjelokupan fotografski opus Vladimira Tkalčića, prvoga kustosa Etnografskog muzeja te progovoriti o važnim i relativno neistraženim temama za povijest Etnografskog muzeja (pogotovo Dokumentacije), ali i same hrvatske etnologije, tj. vizualne antropologije na ovim prostorima. Teorijski okvir za tumačenje fotografskoga opisa djelomično se oslanja na semiotičku analizu vizualne i sadržajne komponente jedinica građe (izvornog metapodatka), a djelomično na epistemologiju domaćega Drugoga (istraživanje vlastite kulture u kontekstu znanstvenih paradigmi prve polovice 20. stoljeća) i njezinu kritiku, kao i kritiku diskursa stvaranja baštine.

Tkalčićev fotografski opus iz doba rada u Etnografskom muzeju broji oko 1 800 negativa, od kojih je za sada digitalizirana tek polovica. Zahvaljujući rezultatima skupa „Tkalčićevo muzejsko poslanje kao temelj suvremenih muzejskih praksi“ održanoga 2021. godine u povodu 50. obljetnice njegove smrti, prvi put su javnosti predstavljene mnoge fotografije iz fundusa i kontekstualizirane okolnosti njihova nastanka. Virtualna izložba prilika je za dovršetak digitalizacije cjelokupne fotografske ostavštine Vladimira Tkalčića te njezina predstavljanja najširem krugu korisnika, čime će se povećati dostupnost i obrađenost vrlo vrijedne građe iz fundusa Etnografskog muzeja. Uz virtualnu izložbu u planu je i prvi e-katalog u izdanju Etnografskog muzeja u tzv. interaktivnom PDF-u (*interactive PDF*, kompatibilan s KOBO i KINDLE sustavima), u kojem će se objaviti oko 400 fotografija, od kojih su mnoge do sada potpuno nepoznate široj javnosti.

Izložba i katalog će biti ugrađeni u mrežno (web) sjedište Etnografskog muzeja (emz.hr), a za realizaciju će se premijerno iskoristiti mogućnosti virtualnih alata razvijenih u sklopu dugogodišnjega projekta “Etnografski muzej Online”, čime je osigurana inovativnost, ekonomičnost i efikasnost projekta te njegova dugoročna dostupnost korisnicima (stalni sadržaj mrežnoga sjedišta).

Realizacija izložbe planirana je brojnim aktivnostima:

1. Digitalizacija preostalih fotografija (u sklopu projekta “Etnografski muzej Online” 2023.)
2. Izrada, prilagodba i (engleski) prijevod tekstova za virtualnu izložbu i e-katalog
3. Odabir fotografija i muzejskih predmeta
4. Dizajn mrežnoga sučelja izložbe i prijelom e-kataloga
5. Povezivanje sadržaja (odabranih fotografija i muzejskih predmeta) između relacijskih (muzejskih) baza podataka i mrežnoga sučelja izložbe; izrada i prilagodba metapodataka
6. *Beta* testiranja (korisničko testiranje) virtualne izložbe
7. Postavljanje virtualne izložbe na poddomeni i puštanje u rad
8. Promocija virtualne izložbe i e-kataloga.

NAKLADNIŠTVO

Naziv programa:

Etnološka istraživanja 28

Vrijeme:

01. 01. – 31. 12. 2023.

Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb
Odgovorna osoba: dr. sc. Zvezdana Antoš
Ukupni troškovi časopisa za 2022. godinu: **55.595,00 kn**

Opis programa:

Tijekom 2023. godine radit će se na pripremi i objavi novoga broja *Etnoloških istraživanja/ Ethnological Research*, dvojezičnoga stručnog časopisa Etnografskog muzeja koji kontinuirano izlazi jednom godišnje od 1981. godine. U časopisu se objavljuju stručni i znanstveni radovi iz područja etnografije, etnologije i kulturne antropologije, muzeologije te srodnih humanističkih i društvenih znanosti. Časopis je referiran u DOAJ, a od studenoga 2019. dobio je A2 kategorizaciju.

Časopis je u cijelosti dvojezičan (hrvatski i engleski), čime je otvorena njegova dostupnost brojnim pojedincima i institucijama unutar i izvan Republike Hrvatske.

Časopis je osim u tiskanom dostupan i u elektroničkom obliku na internetskim stranicama Muzeja te na Portalu znanstvenih časopisa Republike Hrvatske (Hrčak).

Naziv programa:

Pripremni radovi za realizaciju monografije "Božićne jaslice", dvogodišnji program (2023. i 2024.)

Vrijeme: 01. 01. – 31. 12.2023.
Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb
Autorica teksta i izvršitelj programa: Danijela Križanec Beganović
Ukupni troškovi u 2023.:
55.001,86 kn

Opis programa:

Tema božićnih jaslica posljednjih je desetljeća kod nas često spominjana, pogotovo u božićno doba, no do danas nije stručno obrađena. Jedini tekst koji se bavi definicijom pojma te značenjem i poviješću razvoja jaslica jest onaj Vitomira Belaja iz 1995. godine naslovljen „Božićne jaslice“, u kojemu autor zaključuje kako se temom tek treba

istraživački pozabaviti. Ova monografija će stoga dubinski razmotriti definiciju i povijest jaslica te pregled pojave jaslica u Hrvatskoj i Europi.

Sadržaj:

Uvod

1. Što su božićne jaslice

- Namjena jaslica: narativna, poučna, devocionalna i mnogostrukost suvremenih funkcija jaslica
- Božić i teološki aspekt božićnih jaslica
- „Zibanje Isusa” i “krevetici”
- Štovanje djeteta Isusa: djetesce Isus, „mali Isusek“, „bambin“, „ditić“
- Utjecaj reformacije, crkvenih redova i zabrana postavljanja božićnih jaslica
- Vrste božićnih jaslica
- Simboličko značenje pojedinih figura i kulisa
- Betlemari i vertepaši.

2. Jaslice u Hrvatskoj: ukratko uvodno o jaslicama u Hrvatskoj

- Božićne jaslice u etnografskim i drugim izvorima
- Prikazi Isusova rođenja u Hrvatskoj
- Isusovci u Hrvatskoj
- Poznate hrvatske jaslice
- Jasličari (u Hrvatskoj i šire)
- Zbirka jaslica EMZ-a (uz tablicu ili osvrt o izložbenoj djelatnosti).

3. Jaslice u Europi: Italija, tirolske jaslice, Austrija i Njemačka, Slovenija, Francuska i Santoni, Španjolska i Portugal, Poljska, češke i moravske jaslice, Slovačka, Mađarska.

Opsežan tekst je napisan uz konzultaciju mnogih relevantnih stručno-znanstvenih izvora. Bit će dvostruko recenziran te preveden na engleski kako bi bio dostupan znatno širem broju čitatelja i istraživača.

Ilustrativni prilozi će biti brojni, a u skladu s financijskim mogućnostima.

Naziv programa: **Katalog Zbirke medicarstva i svjećarstva**

Vrijeme: 01. 01. 2023. – 31. 12. 2024.

Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb

Autorica kataloga: dr. sc. Iris Biškupić Bašić
Ukupni troškovi: **120.251,27 kn**

Opis programa:

Katalog "Zbirka medicarstva i svjećarstva" koncipiran je kao i svi do sada realizirani katalogi, tj. publikacije Etnografskog muzeja o predstavljanju muzejskih zbirki koje muzej objavljuje od 2009. godine. Do danas je objavljeno šest publikacija, a uskoro iz tiska izlazi i sedma. Revizijom i registracijom fundusa zbirki i obradom građe pojačana je i izdavačka djelatnost muzeja pa nastojanje da svake godine objavimo po jedan katalog zbirke odražava našu težnju da sačuvanu i obrađenu građu predstavimo javnosti. Autorica ove publikacije je voditeljica Zbirke medicarstva i svjećarstva dr. sc. Iris Biškupić Bašić. U prvome dijelu kataloga bit će objavljen povijesni prikaz obrta, ali i nastanak muzejske Zbirke. Posebna tema će biti drveni medicarski kalupi nastali od 18. do 20. stoljeća, koje kao veliku rijetkost čuva Etnografski muzej. Bit će prikazana i specifičnost izrade medicarskih i svjećarskih proizvoda, a posebno će biti riječi o majstorima koji su djelovali ili djeluju na prostoru Hrvatske s poviješću njihova rada i mjesta u kojima su živjeli i promovirali svoj obrt. Svi predmeti obrađeni su u računalnom programu M++ i registrirani kao kulturno dobro RH i bit će prikazani u drugome dijelu publikacije, u kataloškom pregledu. Publikaciju će recenzirati dva recenzenta. Kao što je uobičajeno, tekst će biti lektoriran i korigiran, a uvodni preveden na engleski jezik. U katalogu će biti preko šest stotina fotografija snimljenih na terenu, u fotostudiju i onih iz muzejske i arhivske dokumentacije. Cilj izdavanja publikacije o medicarskim i svjećarskim proizvodima je u tiskanom obliku predstaviti hrvatskoj i svjetskoj javnosti taj vrijedan fundus i tako ostaviti trajni zapis za budućnost. Ujedno je i cilj osnažiti svijest danas već rijetkih majstora koji se bave tim obrtom, koji je upisan na UNESCO-ov popis svjetske baštine još 2010. godine, da nastave raditi jer će upis ostati dok u narodu živi obrt medicarstva i svjećarstva.

Naziv programa: Tisak vodiča kroz Etnografski muzej za djecu
Vrijeme: 01. 01. – 30. 06.2023.
Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb
Autorice: Silvia Vrsalović, Anastazija Petrović
Odgovorna osoba: Silvia Vrsalović
Ukupni troškovi: **15.000,00 kn**

Opis programa:

Vodič kroz Etnografski muzej za djecu je publikacija za čije su izdavanje dijelom osigurana sredstva iz programa javnih potreba u kulturi Grada Zagreba za 2022. godinu. Dobiveni iznos bit će utrošen na ilustracije i grafički dizajn te izdanje u digitalnome obliku (PDF-u). S obzirom na to da je ta publikacija namijenjena ponajprije djeci predškolskoga uzrasta i djeci nižih razreda osnovnih škola, smatramo da za tu ciljanu skupinu digitalni oblik nije primjeren te je potrebno i tiskano izdanje. U prijavi se traže samo sredstva za tisak publikacije.

OTKUP ZA MUZEJSKI FUNDUS

Naziv programa:	OTKUP PREDMETA S IZLOŽBE „Kapa dolje! Priča o (ne) pokrivanju glave“
Osoba zadužena za provedbu:	Mareta Kurtin, voditeljica Zbirke suvremene odjeće, koautorica izložbe
Izložba:	“Kapa dolje! Priča o (ne) pokrivanju glave”
Autorice izložbe kataloga:	mr. sc. Aida Brenko, muzejska savjetnica; Mareta Kurtin, viša kustosica, Vesna Zorić, muzejska savjetnica
Mjesto:	Etnografski muzej, Zagreb – izložbena dvorana I. kat
Vrijeme trajanja izložbe:	rujan 2019. – prosinac 2022
Ukupni troškovi:	13.600,00 kn

Opis programa:

Tijekom istraživanja za izložbu “Kapa dolje!” u povodu stote obljetnice djelovanja Etnografskog muzeja hrvatsko klobučarstvo je kontekstualizirano od prvih obrtničkih udruživanja u cehove, preko promjena uzrokovanih industrijskom revolucijom u 19. st., društveno i politički turbulentnog 20. st. pa sve do suvremenih kulturnih i kreativnih industrija koje počivaju na znanjima i metodama utemeljenima u lokalnoj i nacionalnoj baštini. Cijelo to vrijeme EMZ je bio mjesto suradnje, inspiracije i očuvanja vještina obrtnika, umjetnika i dizajnera. Priča o etnoinspiraciji u visokoj modi započinje s prvim ravnateljem Muzeja Salamonom Bergerom, koji je zapošljavao oko 1 600 žena koje su za građanske kapice i haljine promovirane na balovima i velikim gospodarskim izložbama tkale stilizirane motive preuzete s narodnih nošnji. Tu inspiraciju zaokružuje aktualna ideja kreativne industrije predstavljena suvremenim dizajnerima koji, koristeći suvremene tehnologije i tradicijske vještine, uspješno inkorporiraju nacionalne specifičnosti u proizvod namijenjen globaliziranome tržištu. Izložbom je ostvarena suradnja s nekolicinom preostalih zagrebačkih klobučara te renomiranim dizajnerima sa svjetskim priznanjima čija izrada pokrivala za glavu reflektira spomenute društvene i

ekonomske promjene. S obzirom na pomno razrađen koncept realiziran opsežnim katalogom i nagrađivanom izložbom “Kapa dolje! Priča o (ne)pokrivanju glave” valoriziran je njihov umjetnički i povijesni status te smatramo da su određeni predmeti posuđeni za izložbu zaslužili da trajno ostanu dio fundusa Muzeja. Uz dogovor o donaciji pojedinih predmeta, sredstva koja su tražena za otkup dogovorena su simbolično na temelju višegodišnje suradnje, premda su obrtnicima i kreativcima jedini način zarade.

Stanje i analiza vrijednosti predmeta: Predmeti su pokrivala za glavu, odlično očuvana, a s obzirom na to da je riječ o lokalnom, praktički umjetničkom obrtu, to su unikati ili vrlo ograničene serije. Traženi otkup uklapa se u način rada Etnografskog muzeja – istraživanja u sklopu velikih izložbi, a odgovara planu prikupljanja građe u Muzeju unutar Zbirke suvremene odjeće (osnovana 2015.). Ujedno je u skladu sa suvremenom kulturno antropološkom i muzeološkom orijentacijom ka prikazivanju suvremenosti i svakodnevice, čime se uklapa i u ideje novoga stalnog postava.

Smještaj: Programom nove čuvaonice EMZ-a sufinanciranom iz europskoga fonda osigurani su adekvatni uvjeti za čuvanje predmeta.

TERENSKA ISTRAŽIVANJA

Naziv programa: Terensko istraživanje / pripremni radovi za katalog Zbirke šaranih tikvica: “Umijeće šaranja tikvica u okolici Županje”

Mjesto održavanja: Gradište, Županja

Vrijeme održavanja: travanj – svibanj 2023.

Realizacija: Tea Rittig Šiško, Nina Koydl (fotografkinja)

Trajanje: 4 dana

Izvršitelj i koordinator programa: Tea Rittig Šiško, viša kustosica

Ukupni troškovi: **4.942,00 kn**

Opis:

Zbirka šaranih tikvica broji 732 predmeta – ukrašenih tikvica (724) i alata za njihovo ukrašavanje (8) – nastalih od početka 19. stoljeća do danas. Ukrašene, *šarane* tikvice dio su inicijalnoga fundusa i povijesti osnivanja Etnografskog muzeja, o čemu svjedoče najranije datirani primjerci preuzeti iz Hrvatskoga narodnog muzeja (najstarija ukrašena tikvica s urezanom 1805. godinom), Muzeja za umjetnost i obrt i privatnih zbirki. Najveći

broj predmeta ušao je u fundus 1926. godine iz tzv. Pripomoćnog fonda Salamona Bergera, kolekcionara i prvoga ravnatelja Muzeja. Tijekom vremena Zbirka se dopunjavala povremenim, namjenskim ili prigodnim otkupima i darovima.

Politika razvoja i popunjavanja Zbirke usmjerena je na planirana terenska istraživanja radi prikupljanja podataka o današnjim načinima prezentacije "Umijeća šaranja tikvica na području Slavonije", koje je na Popisu zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara Republike Hrvatske od 2007. godine, te današnje uloge *šarane* tikvice kao lokalnoga suvenira.

Brojnost i vrijednost ove Zbirke nameće potrebu sustavnije stručne i znanstvene analize. Metodološki je istraživanje planirano kao razgovor sa suvremenim nositeljima prakse šaranja tikvica. Uz razgovor s kazivačima (Vinko Babić, Marica Jovanovac) pregledat će se Zbirka šaranih tikvica i dokumentacija koju čuva Zavičajni muzej "Stjepan Gruber" u Županji.

Etnografski muzej objavljuje kataloge muzejskih zbirki koje su u cijelosti obrađene pa je stoga za pripremu kataloga Zbirke šaranih tikvica neophodno istraživanje i fotografiranje na terenu.

Naziv programa: Terenska istraživanja za novi stalni postav

Mjesto održavanja: Sisak i okolica, Vukovar i okolica, Cres (otok), Bratina, Gruda, Konavle, Dubrovnik

Vrijeme održavanja: travanj – listopad 2023.

Izvršitelj i koordinator programa: Gordana Viljetić, viša kustosica

Ukupni troškovi: **9.000,00 kn**

Opis programa:

1. Za ilustraciju (za novi stalni postav – temu 3: Odijevanje – kultura odijevanja, cjelinu: Kako je nastala odjeća?, temu: Tekstilne sirovine, tkanje i materijali) tradicijskoga uzgoja dudova svilca i uporabe svilenoga konca na različitim lokalitetima širom Hrvatske te dokumentiranje današnjega stanja te vještine nakon istraživanja u Konavlima (2016.) potrebno je terensko istraživanje na području Posavine (Sisak i okolica). Na istome području istražiti će se i uzgoj i uporaba lana, što će biti podloga za pripremu kataloga Zbirke tekstilnih alatki i sirovina.

Lokalitet: Sisak i okolica

Realizacija: Gordana Viljetic, Nina Koydl (fotografkinja)
Suradnici na terenu: Ivana Plavec, kustosica, Gradski muzej Sisak
Trajanje istraživanja: 1 dan
Troškovi: 586,00 kn

2. Za ilustraciju (za novi stalni postav – temu 3: Odijevanje – kultura odijevanja, cjelinu: Kako je nastala odjeća?, temu: Tekstilne sirovine, tkanje i materijali) tradicijskoga uzgoja dudova svilca i uporabe svilenoga konca na različitim lokalitetima širom Hrvatske te dokumentiranje današnjega stanja te vještine nakon istraživanja u Konavlima (2016.) potrebno je terensko istraživanje na području Slavonije, Baranje i Srijema (Vukovar i okolica). Na istome području istražiti će se i uzgoj i uporaba konoplje, što će biti podloga za pripremu kataloga Zbirke tekstilnih alatki i sirovina.

Lokalitet: Vukovar i okolica
Realizacija: Gordana Viljetic, vozač, Nina Koydl (fotografkinja)
Suradnici na terenu: dogovori u tijeku
Trajanje istraživanja: 2 dana
Troškovi: 2.632,00 kn

3. Za ilustraciju (za novi stalni postav – temu 3: Odijevanje – kultura odijevanja, cjelinu: Kako je nastala odjeća?, temu: Tekstilne sirovine, tkanje i materijali – *Uhvati nit!*) revitalizacije ovčarstva i uporabe vune na otoku Cresu planirano je snimanje kratkoga dokumentarnoga filma (3 – 5 min) s naglaskom na udrugu *Ruta*, koja djeluje u smjeru održivoga razvoja i ekologije, oplemenjivanja turističke ponude autentičnim suvenirima te postizanja bolje kvalitete života na otoku. Prije snimanja treba razgovarati s kazivačima i ispitati lokalitete (objekte) za snimanja. Terensko istraživanje obaviti će se i radi pripreme kataloga Zbirke tekstilnih alatki i sirovina.

Lokalitet: Cres, otok
Realizacija: Gordana Viljetic (vozačica), Nina Koydl (fotografkinja)
Suradnici na terenu: Vesna Jakić, viša dizajnerica za tekstil i odjeću
Trajanje istraživanja: 2 dana
Troškovi: 2.328,00 kn

4. Za ilustraciju (za novi stalni postav – temu 3: Odijevanje – kultura odijevanja, cjelinu: Kako je nastala odjeća?, temu: Tekstilne sirovine, tkanje i materijali – *Uhvati nit!*) obrade tekstilnih biljaka – lana i konoplje – planirano je snimanje kratkoga *stop-motion* filma (1 min) s prikazom procesa snovanja i glačanja rublja kamenom. Prije snimanja treba

razgovarati s kazivačima i ispitati lokalitete (objekte) za snimanje. Terensko istraživanje obaviti će se i radi pripreme kataloga Zbirke tekstilnih alatki i sirovina.

Lokalitet: Bratina
Realizacija: Gordana Viljević, Nina Koydl
Suradnici na terenu: Jela Varga (kontakt Vesna Zorić)
Trajanje istraživanja: 1 dan
Troškovi: 454,00 kn

5. Za ilustraciju (za novi stalni postav – temu 3: Odijevanje – kultura odijevanja, cjelinu: Kako je nastala odjeća?, temu: Tekstilne sirovine, tkanje i materijali – *Uhvati nit!*) preživjeloga tradicijskog uzgoja dudova svilca i današnje uporabe svilenoga konca u Konavlima te inkorporacije tradicijskih vrijednosti (konavoski vez – zaštićeno nematerijalno kulturno dobro RH) u turističku ponudu Dubrovnika planirano je snimanje kratkoga dokumentarnog filma (3 – 5 min), prije kojega treba razgovarati s kazivačima i ispitati lokalitete (objekte) za snimanje. Terensko istraživanje obaviti će se i radi pripreme kataloga Zbirke tekstilnih alatki i sirovina.

Lokalitet: Gruda, Konavle, Dubrovnik
Realizacija: Gordana Viljević
Suradnici na terenu: Antonia Rusković Radonić, akademska slikarica
Vrijeme snimanja: neodređeno, prema dogovoru
Trajanje snimanja: 3 dana
Troškovi: 3000,00 kn

Naziv programa: Terensko istraživanje i dokumentiranje božićnih jaslca u Hrvatskoj

Mjesto održavanja: Plemenščina, Zagorska Sela, Kumrovec, Bistra i okolica, Pregrada
Vrijeme održavanja: siječanj – prosinac 2023.
Izvršitelj i koordinator programa: Danijela Križanec-Beganović, viša kustosica
Troškovi: **2.344,00 kn**

Opis programa:

Za godinu 2023. planirano je terensko bilježenje značajnih božićnih jaslca u kontinentalnom dijelu Hrvatske, na lokalitetima: Zagorska Sela, Kumrovec, Bistra i okolica, Plemenščina i Pregrada.

U sklopu istraživanja teme božićnih jaslica te objavljivanja monografije nakana je istražiti i zabilježiti prisutnost te prakse te značajnijih primjeraka u različitim krajevima Hrvatske. Metodološki je istraživanje planirano kao razgovor sa suvremenim nositeljima prakse postavljanja i izrade božićnih jaslica u okviru crkve te privatnih i javnih mjesta. Potrebno je utvrditi prisutnost ili odsutnost prakse nekada i danas. Također je važno pokušati dopuniti literaturu izdanjima o manjim regionalnim obradama te teme i o lokalnim događanjima (takvi su izvori uglavnom nedostupni u knjižnim bazama podataka i u knjižnicama, a mogu se često naći u zavičajnim muzejima i sličnim ustanovama). Zbirka božićnih jaslica EMZ-a osnovana je 2014. godine novim usustavljanjem muzejskih zbirki, kada su iz Zbirke predmeta vezanih uz običaje i vjerovanja izdvojene Zbirka pisanica i Zbirka božićnih jaslica.

EDUKATIVNI PROGRAMI

Naziv programa: Redovni edukativni programi 2023.
Vrijeme: 01. 01. 2023. – 31. 12. 2023.
Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb
Izvedba programa: Željka Jelavić, Silvia Vrsalović, Anastazija Petrović
Planirani troškovi: **48.700,00 kn**

Opis:

Redovni edukativni programi Etnografskog muzeja sadrže radionice, vodstva, prezentacije i predavanja. Navedeni programi odnose se na teme materijalne i nematerijalne kulture. Napose se ističu programi učenja o zaštićenim fenomenima nematerijalne kulture s reprezentativnoga popisa UNESCO-a kao što su izrada licitara, umijeće izrade drvenih igračaka i čipke. Realizirat će se radionice i tematska vodstva o kulturi odijevanja, stanovanja te godišnjim običajima. Fokus je na ciljnoj skupini učenika i na obiteljskom posjetu.

Također će se u skladu sa provođenjem politike poticanja ostvarivanja ljudskih prava i prava nacionalnih manjina, slabovidnih i slabočujućih osoba te osoba s poteškoćama u razvoju kao i interkulturnog učenja i poticanja tolerancije ostvariti programi u muzeju i izvan njega. Programi poticanja tolerancije sadržavaju zajedničke radionice korisnika mlađe dobi s azilantima i suradnju s organizacijama civilnoga društva.

Edukativni programi za slijepce, slabovidne i slabočujuće osobe posebno će se vezati uz bogati fondus muzeja.

Uz radionice u muzeju programi će biti osmišljeni i za *online* korisnike, a informacije i obavijesti za korištenje mrežne stranice muzeja odvijat će se i na društvenim mrežama.

Naziv programa: Moja soba, tvoja soba; program uz izložbu „Intimni prostori svakodnevice“

Vrijeme: srpanj – prosinac 2023.
Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb
Autorice i koordinatorice: Željka Jelavić, Silvia Vrsalović, Anastazija Petrović
Autorica izložbe: dr. sc. Zvezdana Antoš
Ukupan trošak: **35.000,00 kn**

Opis programa:

Programu „Moja soba, tvoja soba“, uz izložbu „Intimni prostori svakodnevice“, cilj je promišljanje različitih aspekata prostora u kojima živimo i njihova utjecaja na našu svakodnevnicu te poticanje na razvoj dijaloga o prostorima kao mjestima okupljanja i kao dijelovima ljudske intime.

Programima će se propitivati kompleksne teme poput emocionalnoga odnosa prema domu i sobnim predmetima, rodne obilježenosti prostora u sferi privatnosti i javnoga života, prostorima kao skloništima od rata i razaranja te napuštanja doma i stvaranja novoga. Baština će biti i polazište za kreativna rješenja prilagođena suvremenu načinu urbanoga življenja i organizacije prostora. Edukativni program uz izložbu namijenjen je različitim skupinama muzejskih posjetitelja – vrtičkim skupinama, učenicima osnovnih i srednjih škola, studentima, mladim umjetnicima, umirovljenicima, pripadnicima ranjivih društvenih skupina, odraslim individualnim posjetiteljima i obiteljima.

U okviru programa održat će se stručna vodstva kroz izložbu, radionice, pripovjedaonice i predavanja. Od veljače do prosinca održat će se prezentacije, predavanja i radionice u kojima će korisnici razmotriti predmete koji su se koristili i koriste danas za uređivanje intimnih prostora kao i prostora okupljanja i druženja. Sudionici će sudjelovati i raspraviti u kojoj i kakvoj su vezi emocije poput straha, tjeskobe, ljubavi i prostora u kojima boravimo. S obzirom na recentne ratne sukobe, a napose onaj koji se zbiva na prostoru Europe u Ukrajini, razmotrit će se koji su prostori naša skloništa od rata i razaranja u doslovnom smislu, a koji donose mir i spokoj u, samo naizgled, uobičajenoj svakodnevici opterećenoj traumama proživljenih ratova. Jesu li to zatvoreni prostori kuća i soba ili priroda? Nadalje, zanima nas i rodna obilježnost prostora u sferi privatnosti i javnoga života. Koji su prostori djelovanja žena, a koji muškaraca? S time u

vezi razmotrit će se kakvi su prostori umiranja, a kakvi rađanja novoga života, tko se skrbi o starima, nepokretnima i bolesnima, tko o nejakoj djeci? Što se je promijenilo kroz desetljeća?

Programi usmjereni vrtičkim i školskim skupinama realizirat će se pod vodstvom muzejskih pedagoginja, dok će u programima za građanstvo, mlade umjetnike i ranjive skupine sudjelovati i vanjski suradnici – umjetnici, dizajneri i likovni pedagozi. U skladu s provođenjem politike poticanja ostvarivanja ljudskih prava i prava nacionalnih manjina te osoba s invaliditetom kao i interkulturnog učenja i poticanja tolerancije, ostvarit će se programi u muzeju i izvan njega u suradnji s organizacijama civilnoga društva. Po svome karakteru programi su interaktivni i participativni.

Radionice za građanstvo:

- Izradi svoj stolac iz ekološkog materijala! Voditeljica je dizajnerica Ksenija Jurinec
- Restauriraj svoj namještaj! Voditeljica je restauratorica namještaja Troščec
- Oslikaj svoj namještaj! Voditeljica je Dijana Nazor, dr. art.
- Moj najdraži kutak doma – izrada maketa interijera
- Radionica oslikavanja drvenih škrinjica
- Tekstil u domu (vezenje zidnjaka, tkanje tapiserija, filcanje, kukičanje...)
- Lončarske radionice
- Radionica Život u prihvatilištu
- Tematska šetnja: Soba života, soba boli.

Predavanja:

- Oblikovanje doma u arapskoj kulturi
- Gdje stoji usisavač, a gdje je daljinski
- Narodni običaji i ukrašavanje doma
- Strah, trauma, prostor.

Radionice za vrtičke i školske skupine:

- Izradi svoj namještaj! / Oslikaj svoj namještaj! Voditeljica Dijana Nazor, dr. art.
- Moja sobica – likovne radionice o temi doma (kolaž, maketa, kaširanje...)
- Priča u sobi, soba u priči – pripovjedaonice o temi doma
- Oslikavanje drvenih škrinjica
- Moja sobica, moja slobodica? – debatne radionice za srednjoškolce
- Gdje spavaju i što sanjanju mladi azilanti? – radionica za srednjoškolce.

Radionice za mlade umjetnike

- Mladi umjetnici istražuju svakodnevicu – istraživačke radionice

- Različiti modaliteti svakodnevice. Radionice će voditi Božena Končić Badurina, a namijenjene su mladim umjetnicama/ima. Nakon završetka radionica bit će izloženi novi radovi mladih umjetnica/ka.

KONFERENCIJE, PANELI, OKRUGLI STOLOVI

Naziv programa: Okrugli stol „Intimni prostori svakodnevice“

Vrijeme: 14. – 16. listopada 2023.

Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb

Koordinator okruglog stola: dr. sc. Zvezdana Antoš

Ukupan trošak: **15.000,00** kn

Opis programa:

Okrugli stol s pozvanim sudionicima prikazat će nove načine promišljanja različitih modaliteta svakodnevnih prostora i intime čovjeka. Okrugli stol će osim domaćih stručnjaka okupiti i međunarodne stručnjake s područja raznih disciplina poput kulturne antropologije, povijesti umjetnosti, arhitekture i dizajna.

Organizatorice: dr. sc. Zvezdana Antoš (Etnografski muzej) i Vesna Meštrić (Muzej suvremene umjetnosti). Radovi s okrugloga stola bit će objavljeni u *Etnološkim istraživanjima* (2024.).

Predlažu se predavanja stručnjaka :

- dr. sc. Valentina Gulin Zrnić (IEF)
- dr. sc. Jasna Čapo (IEF)
- dr. sc. Sanja Lončar (FF)
- Studij dizajna (Arhitektonski fakultet)
- dr. sc. Vanja Brdar Mustapić (MUO)

KONZERVACIJA I RESTAURACIJA

Naziv programa: Preventivna konzervacija i restauracija predmeta iz zbirki

Etnografskog muzeja

Vrijeme: 01. 01. 2023. – 29. 12. 2023.
Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb
Odgovorna osoba: Adrijana Gašparić
Planirani troškovi: **249.272,50 kn**

Opis programa:

U 2023. godini planira se nastavak radova preventivne zaštite, konzervacije i restauracije na predmetima tekstilnih i mješovitih zbirki koje nisu potpuno obrađene, a zbog preseljenja građe u obnovljene prostore u Kačićevoj 2023. godine neophodno je njihovo uređenje. Planiran je nastavak radova na predmetima iz Zbirke narodnih nošnji sjeverozapadne Hrvatske, Zbirke narodnih nošnji Bosne i Hercegovine, Zbirke narodnih nošnji naroda Europe, Zbirke platnenoga posoblja, Zbirke narodnih nošnji primorske hrvatske, Zbirke narodnih nošnji gorske Hrvatske, Zbirke uzoraka veza i tkanja-etnographica, Zbirke narodnih nošnji istočne Hrvatske, Zbirke razglednica i čestitki, Zbirke dječjih tradicijskih igračaka, Zbirke predmeta vezanih uz običaje i vjerovanja, Zbirke tekstilnih alatki i sirovina, Zbirke kućnoga inventara, Zbirke pokućstva, Zbirke modela i maketa, Zbirke tradicijskoga gospodarstva, Zbirke izvaneuropskih kultura, Zbirke tradicijskih obrta, Zbirke božićnih jaslja, Zbirke nakita, Zbirke medicinarstva i svjećarstva, Zbirke lončarstva te na muzejskoj dokumentaciji i novopridošloj građi. Osim preventivne konzervacije planirana je nabava kutija (beskiselinskih i kartonskih) za pohranu i transport muzejskih predmeta u nove čuvaonice.

Radovi preventivne konzervacije podrazumijevaju čišćenje predmeta (suho, mokro ili kemijsko) te označavanje i pohranu uz uporabu beskiselinskih zaštitnih folija (Tyvek, Avos i dr.) te koordiniranje i sudjelovanje u preseljenu muzejske građe u nove čuvaonice u Kačićevoj ulici u Zagrebu.

Konzervatorsko-restauratorske radionice sudjeluju u tehničkoj realizaciji i demontaži planiranih izložbi.

Planirano je sudjelovanje na susretima Sekcije restauratora i preparatora Hrvatskoga muzejskog društva s poster-prezentacijama o konzervatorsko-restauratorskim zahvatima te sudjelovanje na skupovima o zaštiti tekstilne i papirnate građe.

Materijal potreban za realizaciju programa:

Cijene su izražene u kunama i eurima bez PDV-a

Materijal	količina	Iznos – kune
Zamagljivanje čuvaonica i stalnog postava		4.000,00
Tyvek folija	10 rola	23.999,00
Beskiselinski papir	6 rola	5.399,40
Pucketajuća folija	5 rola	5.220,00
Renaissance wax	3 kom	509,7
Vulpex	2 kom	919,8
Orvus Wa Paste Detergent	12 kom	1.277,64
Aslan P	6 rola	599,4
Fotoalbum kutija, beskiselinska	15 kom	1.948,50
Albumske stranice, PP	30 kom	2.997,00
Arhivska kutija, beskiselinska	100 kom	4.290,00
Kartonske kutije po mjeri	217 kom	77.717,00
Destilirana voda		11.000,00
Kemijsko čišćenje tekstilne građe		30.000,00
Susreti sekcije restauratora i preparatora HMD-a		15.000,00
Kartonske kutije Pak shop	3 role	4.500,00
Žutica	3 role	7.395,06
Poliesterski vatelin		1.000,00
Deratizacija		1500
Svila za restauraciju, konci, ljepila i ostali potrošni materijal		50.000,00
UKUPNO		249.272,50

KNJIŽNICA

Prijava programa planira se na dvjema pozicijama, na kojima se moglo prijavljivati i dosad na natječaj – prijava na poziciji muzejske i knjižnične djelatnosti.

Naziv programa: Redovni rad Knjižnice Etnografskog muzeja
Vrijeme: 01. 01. 2023. – 31. 12. 2023.
Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb
Odgovorna osoba: Lorena Martinić
Planirani troškovi: **62.440,00 kn**

Opis:

1) KNJIŽNIČNA DJELATNOST – Nabava knjižnične građe i troškovi međuknjižnične razmjene

Opis:

Nabavna politika oblikuje se ponajprije prema potrebama zaposlenika Etnografskog muzeja pa se uz stručnu literaturu s područja etnologije i kulturne antropologije nabavlja i muzeološka građa te kulturno relevantna građa koja odgovara profilu Etnografskog muzeja. Ponajprije se nabavlja omeđena građe te najnovijim brojevima popunjavanju kolekcije serijskih publikacija.

Osim kupovinom građa se nabavlja i darovima i međuknjižničnom razmjenom, a poslovi uključuju i odlazak na stručne skupove.

Knjižnica Etnografskog muzeja djeluje kao informacijsko središte za sve stručnjake iz područja etnologije i kulturne antropologije, ali i ostalih društvenih i humanističkih znanosti. Kako bi se potaknulo međuinstitucijsko povezivanje, knjižnica njeguje praksu razmjene građe s 50 institucija u Hrvatskoj i 150 izvan Hrvatske, što pridonosi vidljivosti izdavačke djelatnosti Etnografskog muzeja i bogati fond Knjižnice, opterećujući proračun samo za troškove poštarine. Specifičnost izdanja Etnografskog muzeja je što su i stručni časopis *Etnološka istraživanja* i gotovo svi katalogi izložbi dvojezični (hrvatski i engleski jezik) te tako omogućuju međunarodno predstavljanje fundusa Etnografskog muzeja i rezultata istraživanja. Time se senzibilizira javnost za vrijednost muzeja i baštine, što pridonosi komunikaciji između institucija koje se bave očuvanjem kulturne baštine, knjižnica, fakulteta, ali i drugih potencijalnih partnera u ostvarivanju budućih projekata.
Trošak: 45.000,00 kn

2) MUZEJSKA DJELATNOST – redovni rad knjižnice EMZ

Opis:

Knjižnica Etnografskog muzeja pripada specijalnim knjižnicama poluotvorenoga tipa. Njezini korisnici su svi zaposlenici muzeja, ali i brojni drugi stručnjaci iz srodnih institucija kao i studenti Etnologije i kulturne antropologije ili Tekstilno- tehnološkoga fakulteta. U 2023. godini nastavit će se revizija fonda knjižnice. Uz opći fond izdvajaju se posebne

vrste građe unutar zbirki radi njihova očuvanja – separati, tiskovine uz izložbe i audiovizualna građa, kao i građa kojoj je potreban novi uvez.

Zbog povećanoga opsega posla oživjet će se suradnja s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu te ponuditi studentima treće godine preddiplomskoga studija informacijskih znanosti te druge godine diplomskoga studija bibliotekarstva da studentsku praksu obave u Knjižnici Etnografskog muzeja.

Radi daljnjeg obrazovanja, stručnog usavršavanja i umrežavanja knjižničarka namjerava sudjelovati na stručnim skupovima za specijalne knjižnice, ali i na ostalima koji su važni za knjižničarsku struku.

Knjižnica Etnografskog muzeja se u svojem svakodnevnom radu koristi knjižničnim *softwarom* Zaki, što pridonosi vidljivosti fonda. Osim u zasebnom katalogu Knjižnice Etnografskog muzeja: kem.zaki.com.hr fond knjižnice fond je vidljiv i u skupnom katalogu: katalog.zaki.com.hr, čime se javno potiče učlanjenje novih korisnika u Knjižnicu Etnografskog muzeja. Svim korisnicima omogućena je bez dodatne naknade uporaba računalne opreme i internetske veze tijekom boravka u knjižnici te pomoć u pronalaženju i korištenju informacijskih izvora i usluga.

Knjižnica Etnografskog muzeja pruža podršku znanstvenoj i istraživačkoj djelatnosti, posebice djelatnicima Etnografskog muzeja verifikacijom bibliografskih izvora, izradom bibliografskih popisa o pojedinim zadanim temama te tematskim i retrospektivnim pretraživanjima kataloga i baza podataka.

Kako bi pružanje informacijsko-referalnih usluga bilo što uspješnije, treba unijeti sav fond u knjižnični sustav Zaki, što iziskuje dodatni angažman, ali i stvara priliku za učenje. Etnografski muzej dugi niz godina neguje uspješnu suradnju s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu te studenti preddiplomskoga studija informacijskih znanosti i diplomskoga studija muzeologije često obavljaju praksu u muzeju. Obilazak knjižnice sastavni je dio studentske prakse gdje se studenti upoznaju s fondom, uslugama koje knjižnica pruža i služenjem knjižničnim katalogom i bazom podataka. Uz studente informacijskih znanosti, studentska praksa ponudit će se i studentima bibliotekarstva koji će se moći upoznati s radom knjižnice i svim stručnim poslovima koje knjižnica obavlja s posebnim naglaskom na obradi građe. Od opreme će se nabaviti kolica za knjige.

U 2023. godini voditeljica Knjižnice će sudjelovati na trodnevnoj konferenciji 18. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica, koja se tradicionalno održava u Lovranu te edukacijama u organizaciji Centra za stalno stručno usavršavanje knjižničara, Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Hrvatskog knjižničarskog društva, Zagrebačkog knjižničarskog društva i dr.

Troškovi: 17.440 kn

MEĐUNARODNA KULTURNA SURADNJA

Naziv programa:	Hrvatska nematerijalna kulturna baština na UNESCO-ovim popisima
Vrijeme:	veljača – srpanj 2023.
Mjesto:	Nicosia (Cipar), Valetta (Malta), Etar (Bugarska)
Autori izložbe:	Iris Biškupić Bašić, Matija Dronjić
Ukupan trošak:	189.526,25 kn

Opis programa:

Republika Hrvatska je 2009. i 2010. godine upisala deset fenomena na UNESCO-ov popis nematerijalnih kulturnih dobara čovječanstva. Zbog toga je na poticaj Ministarstva kulture, a u suradnji s Etnografskim muzejom i dr. sc. Iris Biškupić Bašić, osmišljena izložba čiji je cilj bio zanimljivo i atraktivno promovirati nominacije. Fenomeni su interpretirani pomoću muzejskih predmeta, fotografskoga materijala te multimedije tako da je svakome posvećen jedan samostojeći postament. S vremenom se pokazala potreba za izradom jednostavnije inačice izložbe, bez muzejskih predmeta, a koja je bila namijenjena samostalnom postavljanju (uz minimalnu operativnu realizaciju djelatnika Etnografskog muzeja), a izvedena je „prevođenjem“ samostojećih postamenata u veličinu B1 plakata.

Izložba je postigla velik uspjeh gostujući na ukupno 40 lokacija u 13 zemalja (Hrvatska, Mađarska, Austrija, Sjeverna Makedonija, Crna Gora, Francuska, Litva, Poljska, Australija, Kanada, Kina i Turkmenistan). Međutim, dugogodišnjom uporabom, zbog mnogobrojnih montaža i demontaža te transporta, izložbeni elementi su izgubili tehnička svojstva koja osiguravaju neometano i opetovano rukovanje, dok su multimedijalni djelomično zastarjeli te ih je sve teže upariti sa suvremenim sustavima izložbenih dvorana.

S obzirom na to da zanimanje za izložbu ne jenjava, što se posebno odnosi na pozive na suradnju iz inozemstva i česte upite iz Ministarstva vanjskih i europskih poslova za njezino postavljanje diljem svijeta u kontekstu vanjskopolitičkih aktivnosti Republike Hrvatske, u planu je realizacija nove izložbe s katalogom u inicijalno elektroničkoj inačici (koji bi se prema zahtjevima partnera napravio i u tiskanoj inačici) te posebnim *online* sadržajima u sklopu mrežnoga sjedišta ustanove. Izložba će se projektirati i izvesti u tri varijantna oblika:

1. *Pop-up* izložba namijenjena postavljanju u manjim izložbenim i višenamjenskim prostorima (poput knjižnica, turističkih zajednica, centara za kulturu i sl.); izložba

bi se sastojala od tiskanih *pop-up* panela i pridružene multimedije koja se postavlja uz minimalan operativan angažman djelatnika Etnografskog muzeja;

2. Izložba na *canvas* tipu materijala namijenjena postavljanju u visokim izložbenim i višenamjenskim prostorima (primjerice muzeja, galerija, raznih objekata javne namjene poput multimedijalnih dvorana, kazališta i sl.). Sastoji se od dugih tekstilnih „traka“ tiskanog *canvas* materijala i pridružene multimedije te će biti izvedena tako da se cijela može prilagoditi za neposredan avionski transport (u ambalaži dimenzija kompatibilnih sa standardima koji se primjenjuju za prijavljenu prtljagu) kako bi se smanjili troškovi prijevoza.
3. Modularna izložba namijenjena postavljanju u muzejskim prostorima različitih dimenzija; izložba će se sastojati od modularnih elemenata / postamenata koji će se međusobno kombinirati uz prilagodbu izložbenomu prostoru (npr. elementi bi se mogli posložiti da čine dugačak dvostruki zid ili bi se mogli zatvoriti u trokutast, kvadratni i dr. tlocrt) muzejskih predmeta i pridružene multimedije; izložba će se transportirati cestovnim ili teretnim avionskim prijevozom.

Izložba će u svim inačicama obuhvatiti 18 fenomena nematerijalne kulturne baštine koje je Republika Hrvatska upisala na UNESCO-ove popise nematerijalne kulturne baštine čovječanstva, koji će biti predstavljeni kraćim tekstovnim opisom opremljenim fotografijama suvremenoga stanja i kodiranim linkovima na relevantne resurse kao što su nominacijski filmovi (na UNESCO-ovom mrežnom / web sjedištu), arhivske fotografije, videomaterijali i izbor iz fizičkih muzejskih predmeta (posebni *online* sadržaji u sklopu mrežnoga sjedišta Etnografskog muzeja), multimedijalne platforme (Google Arts & Culture).

Realizacija izložbe planira se nizom aktivnosti:

1. Potpisivanje partnerskih ugovora sa zainteresiranim suradnicima (Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske, Hrvatska turistička zajednica, Google Arts & Culture, Hrvatski državni arhiv, HRT, LADO, Institut za etnologiju i folkloristiku, razni regionalni i lokalni muzeji, udruge baštinika fenomena nematerijalne kulture, razni obrtnici, razna kulturno-umjetnička društva); potpisivanja ugovora oko ustupanja fotografskog i audiovizualnog materijala
2. Izrada muzeološke koncepcije izložbe, izbor građe iz fotografskog iz audiovizualnog materijala, izrada tekstova (uključujući lekturu i prijevod na engleski jezik)
3. Projektiranje i dizajn tri varijantna oblika, izrada elemenata (prototip)
4. Uređivanje i montaža audiovizualnih elemenata, dizajn zvuka

5. Dizajn i prijelom kataloga, plakata i pozivnice; realizacija posebnih *online* sadržaja u sklopu mrežnoga sjedišta ustanove (*resource* mrežna stranica fokusirana na uspostavljanje veza između posebnih tema obrađenih u sklopu izložbe s građom u muzejskom *online* katalogu)
6. Troškovi transporta i puta za gostovanja u 2023.

Naziv programa: Braća Seljan – hrvatski istraživači u Južnoj Americi
Vrijeme: siječanj – prosinac 2023.
Mjesto: Lima (Peru), Hernandarias (Paragvaj), Buenos Aires (Argentina), Montevideo (Urugvaj)

Koordinacija programa: Marija Živković
Ukupan trošak: **214.000,00 kn**

Opis:

Nakon velikoga zanimanja koji je pobudila izložba o braći Seljan postavljena tijekom 2022. u više zemalja Južne Amerike, organizirana u povodu 30 godina međunarodnog priznanja Republike Hrvatske i uz podršku više veleposlanstava RH u Južnoj Americi, planira se nastavak gostovanja kako bi se iskoristila već dizajnirana izložba za daljnje predstavljanje ostavštine poznatih hrvatskih istraživača. Program će se prijaviti na natječaj Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva kulture i medija, Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan RH i Gradski ured za kulturu Grada Zagreba na program međunarodne kulturne suradnje.

Izložba prati život i rad Karlovčana braće Mirka i Steve Seljana, koji su na koncu 20. stoljeća boravili u Etiopiji u službi cara Menelika te 1903. godine odlaze u Južnu Ameriku, gdje su 10 godina obavljali razne zadatke za vlasti južnoameričkih država. Istraživali su nekartografirana područja i pritom fotoaparatom, tekstom i kartama zabilježili vrijedne podatke koji su zanimljivi novim generacijama znanstvenika i lokalnome stanovništvu. Etnografski muzej čuva svu tu vrijednu građu te je pripremio ekonomičnu i prilagodljivu gostujuću izložbu koja u 14 cjelina kronološki prati rad braće Seljan.

Izložba je tijekom 2022. godine gostovala u Asuncionu (Paragvaj), Santiagu (Čile), Sao Paulu i Ouro Pretu (Brazil), Santa Cruzu i La Pazu (Bolivija).

Izložba je pobudila interes kod hrvatskih iseljenika i lokalnoga stanovništva pa smo dobili brojne molbe za daljnje gostovanje. Otisnuta je na platna, prilagodljiva je različitim izložbenim prostorima i lako se transportira. Platna su tiskana u Paragvaju na

španjolskom jeziku i u Brazilu na portugalskom kako bi se izbjegli troškovi transporta iz Zagreba.

Izložba je trenutno pohranjena u veleposlanstvima RH u Čileu i Brazilu do sljedećih gostovanja.

Zbog upita i zanimanja publike tiskali bismo popratni dvojezični (španjolski i portugalski) katalog s tekstovima koji su već prevedeni za izložbu.

Smatramo da je vrijedno nastaviti taj projekt jer povezuje nove generacije hrvatskih iseljenika, a lokalnom stanovništvu i znanstvenicima nudi uvid u njihovu vlastitu prošlost i u vrijednu i rijetku građu koja daje nov pogled na događaje poput oružanih sukoba u brazilskoj državi Mato Grosso, razvoj grada Asunciona ili izgled slapova Guaira koji više ne postoje zbog izgradnje hidroelektrane.

Gostovanje u 2022. godini ne bi bilo moguće bez brojnih suradnika koji su pomogli u realizaciji. Sada kada smo uspostavili veze i dobru suradnju s veleposlanicima, hrvatskim iseljenicima i lokalnim muzejima, bilo bi dobro odgovoriti na njihove pozive kako bi ta vrijedna ostavština došla do što većeg broja zainteresiranih.

Naziv programa:	Izložba „100 Presepi in Vaticano“ / „100 jaslica u Vatikanu“
Vrijeme:	04. 12. 2023. – 08. 01. 2024.
Mjesto:	Vatikan, Rim
Izvršitelj i kordinator programa:	Danijela Križanec-Beganović
Troškovi:	25.047,28 kn

Opis programa:

Etnografski muzej Zagreb sudjeluje na izložbi božićnih jaslica „100 Presepi in Vaticano“ predstavljajući kontinuirano materijal iz vlastitoga fundusa od 1996. godine i danas je važan i prepoznatljiv izlagatelj na izložbi.

Korisnik programskih sredstava je Etnografski muzej Zagreb, koji je ujedno i nositelj realizacije sudjelovanja na izložbi „100 Presepi in Vaticano“ / „100 jaslica u Vatikanu“. Sredstva se koriste za pripremu, otpremu i dopremu božićnih jaslica.

Izložbu od 2019. godine organizira novi organizator, Pontifical Council for the Promotion of the New Evangelization u novom reprezentativnijem prostoru, dvorani San Pio X u Vatikanu. Organizator osigurava prostor, likovni postav, realizaciju, promidžbu, svečana otvaranja i zatvaranja, izradu kataloga izložbe te osiguranje izložbe dok traje. Izložba je međunarodna i predstavlja tradicionalno i suvremeno stvaralaštvo izrade

božićnih jasllica. Natjecateljskog je značaja te se svake godine dodjeljuju priznanja najuspješnijim izlagačima. Radove kojima se Etnografski muzej predstavlja u Rimu izabire kustosica, etnologinja, ujedno i voditeljica Zbirke božićnih jasllica Etnografskog muzeja Zagreb.

Uz promociju Etnografskog muzeja Zagreb promovira se i jača prepoznavanje Hrvatske te vrednovanje hrvatske kulture i baštine kao važnoga dijela srednjoeuropskoga kulturnog kruga.

Naziv programa:	Hrvatska glazbala i identiteti – tamburica
Vrijeme:	veljača – srpanj 2023. godine
Mjesto:	Nacionalni muzej u Teheranu, Iran
Suorganizator:	Iranski kulturni centar, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
Kustosica izložbe:	dr. sc. Zvezdana Antoš
Ukupan trošak:	140.000,00 kn

Opis:

Program se realizira u okviru razmjene izložbi s Iranom, a odabrana je izložba glazbala s posebnim fokusom na tamburicu jer se taj instrument u Iranu smatra autohtonim. U okviru izložbe se propituju koncepti izvornosti, autentičnosti i identiteta, a referentni model je upravo tamburica kao glazbalo.

Izložba će prikazati hrvatska tradicijska glazbala s posebnim naglaskom na tamburu kao narodni i popularni instrument. Na izložbi će biti prikazane fotografije Ive Pervana, a posjetitelji će moći poslušati zvuk svakoga instrumenta u izvedbi Ansambla narodnih plesova i pjesama Hrvatske Lado te pogledati film koji će prikazati današnju popularnost tambure u zabavnoj glazbi, o čemu svjedoče brojni tamburaški sastavi. Posebnost je ove izložbe prikaz tradicijskih glazbala iz muzejskoga fundusa s kraja 19. i prve polovice 20. stoljeća. Instrumenti će biti izložbeni u muzejskim vitrinama prema najvišim standardima muzejske struke.

PROGRAMI DIGITALIZACIJE I INFORMATIZACIJE

Naziv programa:	Nadogradnja informatičkih sustava Etnografskog muzeja
------------------------	--

Vrijeme: 01. 01. 2023. – 31. 12. 2023.
Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb
Odgovorna osoba / koordinator: Matija Dronjić
Planirani troškovi: **109.250,25 HRK**

Opis programa:

Kako bi poslovao ukorak s vremenom u doba globalne pandemije i novim izazovima koji su zahtijevali uspostavu stabilnoga i pouzdanoga sustava za rad na daljinu u pristupu muzejskim bazama podataka za muzejske stručnjake te razvoj digitalnih sadržaja za muzejske korisnike, Etnografski muzej je modificirao radne procese i strategije komunikacije s korisnicima ubrzavši digitalizaciju. Zahvaljujući izvanrednim rezultatima provedbe raznih projekata digitalizacije posljednjih godina – “Etnografski muzej *Online*” i projekta “e-Kultura: Digitalizacija kulturne baštine” – količina digitalizirane građe konstantno se povećava za oko 20% godišnje, zbog čega je potrebno dodatno ulaganje u informatizaciju muzejskih sustava i to kroz tri različite aktivnosti:

1. Nabavku nove računalne opreme koja će zamijeniti zastarjele konfiguracije koje su trenutno na raspolaganju muzejskom osoblju
2. Nabavku softverskih licenci za suvremene programske sustave koji služe za svakodnevni rad (Microsoft Office 365, Adobe Lightroom, Adobe Photoshop, Adobe InDesign)
3. Produljenje ugovora o nadogradnji, održavanju i razvoju integriranog muzejskog informatičkog sustava (sustav relacijskih baza podataka MODULOR++ ,M++/S++) i mrežnoga sjedišta ustanove s tvrtkom LINK2 (developerom navedenih sustava).

Naziv programa: Etnografski muzej Online 2023
Vrijeme: 01. 01. 2023. – 31. 12. 2023.
Mjesto: Etnografski muzej Online
Odgovorna osoba / koordinator: Matija Dronjić
Planirani troškovi: **82.879,50 HRK**

Opis programa:

Zahvaljujući izvanrednim rezultatima provedbe projekata digitalizacije posljednjih godina – “Etnografski muzej *Online*”, “e-Kultura: Digitalizacija kulturne baštine” i

“EMZ@CDU” – Etnografski muzej uspostavio je jedan od najsuvremenijih integriranih informatičkih sustava u hrvatskoj muzejskoj zajednici. Sastoji se od relacijskih baza podataka (MODULOR++, M++/S++) povezanih s mrežnim sjedištem ustanove i za njega posebno razvijenim sustavom *online* kataloga / repozitorija (katalog.emz.hr), koji su smješteni na serverima Centra dijeljenih usluga (skraćeno CDU ili tzv. „državni Cloud”). Takav informatički *setup* jamči sustavu izvanrednu stabilnost, sigurnost, mogućnost korištenja neograničenih sustava pohrane (koji su automatski *backupirani*) i efikasnost u upravljanju, zahvaljujući činjenici kako mu je moguće pristupiti “na daljinu”, s bilo koje lokacije, s bilo kojeg uređaja.

Cilj ovogodišnjeg (nastavka) projekta “Etnografski muzej *Online*” je nastaviti započetu digitalnu transformaciju Etnografskog muzeja primarno nadogradnjom sustava novim opcijama i sadržajima uz pomoć sljedećih aktivnosti:

1. Nastavak razvoja mrežnoga kataloga (dodavanje tematskog modula u sklopu pretraživanja i filtriranja sadržaja; razvoj unificiranog sustava licenciranja digitaliziranih slikovnih datoteka; razvoj opcija prikazivanja neslikovne građe pridružene katalogu, npr. tekstovnih datoteka, audio- i videozapisa; razvoj sustava automatskog generiranja redundantnih metapodatakovnih setova; razvoj sustava *exporta* zapisa iz baze podataka u EDM (Europeana Dana Model) standardu)
2. Povećanje broje digitalizirane građe dostupne korisnicima (digitalizacija i prilagodba oko 12 000 jedinica građe iz sekundarnih fondova: Fototeka, Negativoteka, Filmoteka, Fond izložbi; digitalizacija oko 1 200 negativa za realizaciju virtualne izložbe “Vladimir Tkalčić, fotograf Etnografskog muzeja”)
3. Izrada mrežnoga predloška za kompleksnije izložbene projekte i događanja/manifestacije (programiranje mrežnoga b predloška koji bi služio za integraciju izložbenih projekata i događanja/manifestacija; razvoj sustava *taggova* za filtriranje sadržaja).

MARKETINŠKE AKTIVNOSTI EMZ

Naziv programa:	Godišnji program marketinga i PR-a
Vrijeme:	01. 01. 2023. – 31. 12. 2023.
Mjesto:	Etnografski muzej, Zagreb
Voditelj projekta	Ivana Lušić
Ukupan trošak:	85.000, 00 kn
Opis:	

Marketing Etnografskog muzeja je multidisciplinarna djelatnost koje se prilagođava suvremenim očekivanjima u svojem okruženju a da pritom ne kompromitira osnovnu misiju očuvanja tradicijske baštine. Današnje doba globalizacije i informatizacije traži nove oblike komunikacije, što pred EMZ postavlja velike izazove razvijanja i unapređenja odnosa s publikom kako bi Muzej bio atraktivnim i zanimljivim mjestom susreta svih generacija.

U 2022. godini završena je nova mrežna stranica koja je dobila pohvale široke publike i medija zbog bolje preglednosti i atraktivnosti, a, što je važno za današnjega korisnika, prilagodljiva je za mobilne uređaje. Uz stvaranje suvremenije „osobne iskaznice“ Muzeja cilj je kontinuirano raditi na unapređenju komunikacije na društvenim mrežama (posebno Facebooku i Instagramu uz pokušaj otvaranja novih komunikacijskih kanala radi privlačenja mlade publike – primjerice, Tik Tok i Snapchat). Navedene društvene mreže su iznimno popularne i koristit će se uz izložbu „Lica gladi“, koja traje do 2. svibnja 2023. godine, a propituje niz tema koje zanimaju mlade, poput anoreksije, bulimije, zdrave prehrane i slično.

Marketing i PR će tijekom 2023. godine pratiti izložbene aktivnosti; izložbu „Lica gladi“, gostujuću izložbu „Ljudi i običaji Irana“, gostujuću izložbu Društava Naša djeca Hrvatske, izložbu „Pokućstvo“ te edukativne, nakladničke i druge aktivnosti muzeja. Uz izložbu „Lica gladi“ planiraju se radionice, predavanja, degustacije regionalnih kuhinja, snimanje i gostovanje popularne televizijske kulinarske emisije u Muzeju, *performance* nekoga od poznatih glazbenih ili likovnih umjetnika o temi gladi. Javnost će se posebno izvještavati o uspješnim međunarodnim programima muzeja.

Planiran je i već razrađen projekt „Dječjeg fašnika u Zagrebu“, koji će okupiti sve kulturne institucije na Trgu Republike Hrvatske, a organizator i koordinator će biti Etnografski muzej. Nakon prestanka pandemije ponovno će se pokrenuti događanje vezano uz obljetnicu osnutka Etnografskog muzeja, *Noć Salamona Bergera*.

Cilj je i ostvariti započetu suradnju sa Školskom knjigom d.d. koja se odnosi na izdavanje zajedničke interaktivne publikacije namijenjene dječjoj publici (Školska knjiga prodaje pojedine muzejske publikacije u svojim knjižarama).

Kontinuirano se radi na unapređenju odnosa s medijima radi dobre medijske popraćenosti koja je važna za svakodnevnu informiranost javnosti o programima muzeja jer utječe na dobru posjećenost muzeju, a krajnji je cilj razvijanje vidljivosti muzeja kao mjesta vrsnih iskustava i novih doživljaja. Medijska sponzorstva *Večernjega lista*, časopisa *Zagreb moj grad*, časopisa *Meridijan*, Radija „Kaj“ te nekih drugih

pokušat će se dogovoriti i u 2023. godini (oni su pratili projekt „Igračke – djetinjstvo zauvijek“).

Suvenirnica Etnografskog muzeja u svojoj ponudi nudi izvorne suvenire tradicijskoga rukotvorstva i obrta, a svake godine se asortiman proširuje.

Naziv programa: Dajmo djeci korijene i krila
Vrijeme: siječanj – prosinac 2023.
Mjesto: Dječji vrtići po izboru
Koordinator programa: Ivana Lušić
Izvoditelj programa i vanjski suradnik: Mirjana Drobina
Planirani troškovi: **60.000,00 kn**

Opis programa:

Višegodišnji kulturno i odgojno-obrazovni projekt “Dajmo djeci korijene i krila” kontinuirano se provodi od 2013. godine. Odlično su ga prihvatili svi kojima je i namijenjen. Nagrađen je od medija za „najbolju akciju u Hrvatskoj“ te nagradom Hrvatskoga muzejskog društva. Etnografski muzej tim projektom djecu uz pomoć tradicijskih drvenih dječjih igračaka već od vrtičke dobi upoznaje s vrijednostima i značenjem hrvatske baštine. Time ujedno ispunjava svoju zadaću tumačenja, širenja i unapređenja spoznaje o potrebi očuvanja kulturnih identiteta, materijalnih i nematerijalnih kulturnih dobara.

Ustanove Grada Zagreba u kojima borave djeca (vrtići, dječje bolnice) dobivaju komplet od tridesetpet izvornih tradicijskih drvenih igračaka. Projekt razvija vrijednosti na više razina društvenoga i humanističkoga djelovanja, unutar kojih je naglasak na pedagoško-muzeološkoj sastavnici promatranju kroz prizmu suvremenih zahtjeva muzejske djelatnosti i svjetskih trendova odgojno obrazovne teorije i prakse. Donacija igračaka popraćena je razgovorom o baštini i prigodno osmišljenom interaktivnom kazališnom predstavom čija je poruka da baštinu treba čuvati, a znanje dijeliti kroz igru. U pravilu djeca reagiraju ushitom, no ono što zaokuplja njihovu pažnju, jest baštinska priča iza svake igračke. Ekološka komponenta dodana je uporabom ekoloških boja. Muzej tom akcijom približava djeci kulturnu baštinu na atraktivan, angažiran i zabavan način.

GOSTUJUĆE IZLOŽBE U DRUGIM MUZEJIMA

Naziv programa: Izložba „Lica gladi“
Vrijeme: srpanj 2023. – listopad 2023.
Mjesto: Izložbeni prostor Sv. Srca, AMI, Pula
Autorice izložbe: dr. sc. Tanja Kocković Zaborski, dr. sc. Melanija Belaj
Ukupan trošak: **20.000,00 kn**
Napomena: Trošak izložbe pokriva se iz sredstava Arheološkog muzeja Istre.

Opis programa:

Izložba o temi gladi u suradnji Etnografskog muzeja i Instituta za etnologiju i folkloristiku, odnosno dviju etnologinja koje se dugi niz godina bave temom prehrane, bit će nakon zatvaranja u Zagrebu premještena u atraktivni izložbeni prostor Arheološkoga muzeja Istre u središtu Pule. U doba kada se na svjetskoj razini stvaraju i osmišljavaju strategije borbe protiv gladi i njezina postojanja, autorice izložbom žele osvijestiti glad, više onu nametnutu, ali i onu samonametnutu. Izložbom o gladi može se pridonijeti podizanju svijesti o tome problemu, o pitanju hrane u širem kontekstu, ali i educirati i informirati. Fenomenu gladi autorice pristupaju interdisciplinarno, u suradnji sa stručnjacima drugih struka koji se posredno ili neposredno bave tom temom poput nutricionista, psihologa, sociologa, povjesničara, a u suradnji s Arheološkim muzejom Istre istaknut će se i relevantni primjeri iz povijesti Istre, a uz Hrvatsku posjetiteljima će tema biti prikazana i u širem kontekstu gladi u svijetu.

PROGRAMI ZAŠTITE KULTURNE BAŠTINE

NEMATERIJALNA KULTURNA BAŠTINA

Naziv programa: **PSJ LAB 7**
Vrijeme: travanj 2023. – studeni 2023.
Mjesto: Online
Etnografski muzej, Zagreb
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju
Sveučilište u Zadru, Odjel za etnologiju i antropologiju
Autorica: dr. sc. Tanja Kocković Zaborski, viša kustosica
Suradnice: dr. sc. Tihana Rubić, dr. sc. Danijela Birt Katić
Ukupan trošak: **12.000,00 kn**

Opis:

Projekt s ciljem dokumentacije znanja i vještina pripreme tradicijskih i suvremenih jela namijenjen je studentima etnologije i kulturne antropologije. Tema za 2023. godinu jest prehrana na otocima. Kao i prošle godine baza istraživača će biti u Zadru, odakle će se studenti s mentorima uputiti na otok Ugljan gdje će istraživati prehranu.

Profesori i mentori će sa studentima *online* obraditi temu u predavanjima i praktičnim vježbama koje će studenti obaviti u lokalnoj sredini. Mentorskim pristupom uz tjedne sastanke preko *zooma* studenti će naučiti kako snimiti i montirati kratki film. Te će snimke široj javnosti biti dostupne na mrežnoj stranici te na brojnim filmskim festivalima dokumentarnoga i etnografskoga filma. Osim filma izradit će se i katalog projekta. Projekt je nastao u suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Odsjekom za etnologiju i kulturnu antropologiju i Sveučilištem u Zadru, Odjelom za etnologiju i antropologiju .

ZAŠTITA POKRETNE KULTURNE BAŠTINE

Naziv programa: **Restauracija pet slika iz fundusa Muzeja**
Vrijeme: siječanj – veljača 2023.
Mjesto: Hrvatski restauratorski zavod
Koordinacija dr. sc. Zvezdana Antoš
Izvoditelj: Hrvatski restauratorski zavod
Ukupan trošak: **30.456,00 kn**

Napomena: program se sufinancira redovnim programom Hrvatskoga restauratorskog zavoda.

Opis programa:

Restauracijom će se prema izrađenoj studiji HRZ-a ukloniti oštećenja na slici visoke umjetničke vrijednosti koja je bila oštećena u potresu. Slika se restaurira u okviru programa HRZ-a.

Program se realizira u sklopu prijave Hrvatskoga restauratorskog zavoda.

INVESTICIJE

Naziv programa: **Rekonstrukcija objekta napuštene zgrade Zemaljske uzorite**

pivnice u Kačićevoj ulici

Vrijeme:
Mjesto: Kačićeva ulica 9/2
Koordinacija Goranka Horjan, ravnateljica
Partner: Grad Zagreb
Trošak: 38.983.416,30 kn
Napomena: Točan iznos ovisi o iznosu uplaćenom tijekom 2022.

Opis programa:

Provedba projekta Rekonstrukcija objekta napuštene zgrade Zemaljske uzorite pivnice u Kačićevoj ulici započela je u ožujku 2020. godine, a sufinancira se iz europskih fondova. Etnografski muzej je korisnik bespovratnih sredstava iz Europskoga fonda za regionalni razvoj u okviru Operativnoga programa Konkurentnost i kohezija, a Grad Zagreb kao osnivač Muzeja i partner u projektu sufinancira troškove koji nisu u okviru dodijeljenih bespovratnih sredstava. U 2021. godini započeli su građevinski radovi na obnovi zgrade buduće muzejske čuvaonice čiji se završetak očekuje potkraj 2022. godine kako bi se potom realizirali potrebni priključci i obavio tehnički pregled. Paralelno se tijekom 2022. i 2023. planira cjelovito opremanje zgrade za pripisano funkcioniranje depoa, radionica i radnih prostora. Cijela zgrada i njezino stavljanje u punu funkciju mora biti dovršeno do kraja 2023. godine.

Troškovi se podmiruju iz dvaju izvora – s pozicije Grada Zagreba i Ministarstva regionalnog razvoja i europskih fondova.

Naziv programa: Nabava vozila
Vrijeme: siječanj 2023.
Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb
Koordinacija Goranka Horjan, ravnateljica
Partner: Grad Zagreb
Trošak: 190.000,00 kn

Opis:

U sudaru u srpnju 2022. dostavno vozilo Etnografskog muzeja potpuno je uništeno i treba nabaviti novo vozilo za obavljanje svakodnevnih muzejskih poslova. Potrebno je nabaviti slično vozilo te ga registrirati i dopremiti u muzej. Po odobrenju investicije provest će se istraživanje tržišta i odabrati najpovoljniji model nabave.

Naziv programa: Popravak lifta, strojarski projekt lifta

Vrijeme: siječanj 2023.
Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb
Koordinacija: Hrvoje Sešek, viši stručni suradnik
Partner: Grad Zagreb
Trošak: 400.000,00 kn

Opis:

Zbog dotrajalosti i neusklađenosti sa zakonskim propisima jedini lift u Etnografskom muzeju ne smije se koristiti. Potrebno je projektirati rekonstrukciju dizala i promijeniti lift uza sve prateće poslove. Trošak je aproksimativan i točan izračun moguć je tek nakon izrade cjelovite projektne dokumentacije.

Naziv programa: Izrada projektne dokumentacije za ugradnju vatrodojavnog sustava

Vrijeme: siječanj 2023.
Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb
Koordinacija: Hrvoje Sešek, viši stručni suradnik
Partner: Grad Zagreb
Trošak: 45.000,00 kn

Opis:

Zbog dotrajalosti i neusklađenosti sa zakonskim propisima potrebno je obnoviti vatrodojavni sustav. Usklađivanje s legislativom i modernizacija su bili predviđeni u okviru cjelovite obnove, no kako se ona ne pokreće, Muzej je obvezan, kao i za lift, parcijalno rješavati svaki zahvat. Nažalost time će se u konačnici povećati troškovi, smanjiti kvaliteta i povećavati pritisak na ljudske resurse.

Naziv programa: Plaćanje dijela komunalnog doprinosa po izdanoj građevinskoj dozvoli produženje važenja građevinske dozvole

Vrijeme: siječanj 2023.
Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb
Koordinacija: Goranka Horjan, ravnateljica
Partner: Grad Zagreb, Hrvatska gospodarska komora
Trošak: 673.430,91 kn

Opis:

Etnografski muzej mora uplatiti razmjerni dio pripadajućega komunalnog doprinosa u iznosu od 673.430,91 kn, što čini 64,16 % doprinosa koji je u cijelosti platila Hrvatska gospodarska komora za izdavanje pravomoćne građevinske dozvole na zgradi Etnografskog muzeja i Hrvatske gospodarske komore u sklopu zajedničkoga projekta "Obnovljena baština za održivi i pametan razvoj u hiperpovezanom svijetu".

Još 2021. godine zatražena su sredstva od osnivača, Grada Zagreba, kojemu se taj trošak i uplaćuje u proračun, no Grad Zagreb za tu namjenu nije odobrio sredstva. S obzirom na to da je riječ o zakonom propisanoj obvezi, molimo da se u planiranju proračuna Grada na poziciji Muzeja za 2023. godinu predvide troškovi predmetnoga komunalnog doprinosa.

PRIJAVA PROJEKATA NA POZIVE EU-a

Etnografski muzej se redovito prijavljuje na sufinanciranje programa iz europskih fondova. Programi prolaze višemjesečnu evaluaciju nakon prijave i u pravilu se odvijaju tijekom nekoliko godina. Programi u partnerstvu podrazumijevaju uključene financije svih partnera.

Ako se tijekom godine otvore novi natječaji iz Europskoga socijalnoga fonda, muzej će na njih aplicirati s pedagoškim programima – posebno onima namijenjenim osjetljivim skupinama.

Planira se uređenje i obnova glavne zgrade Etnografskog muzeja u dogovoru i uz suglasnost osnivača. Postojeću projektну dokumentaciju je potrebno revidirati jer je od njezine izrade prošlo više od 5 godina i nastupile su nove tržišne okolnosti.

Naziv programa:	LEAD-MUSEOGAME
Vrijeme:	2023. – 2026.
Mjesto:	Etnografski muzej i prostori partnera
Koordinacija:	Goranka Horjan, Zvezdana Antoš
Ukupan trošak projekta u 4 godine sa 6 partnera:	11.219.700,00 kn

Opis projekta:

Revidirat će se najnovija dostignuća na tržištu videoigara i u alatima za organizacijsko upravljanje za potrebe partnera. Projekt će postaviti standarde potrebne za pružanje muzejskih sadržaja koji su dostupni *online* i poticati umrežavanje. Također će pružati podršku pružateljima sadržaja za mapiranje njihovih formata metapodataka i uporabu

platforme za unošenje. Integrirat će se tehničke komponente za unošenje sadržaja u platformu koja će biti zajedničko korisničko okruženje.

Bit će dostupna na internetu za provjeru valjanosti te za širenje i obuku, a predstavnici konzorcija će biti uključeni u projektiranje i isporuku sustava kako bi se osiguralo da zadovoljava njihove potrebe te da je prilagođen korisnicima, pouzdan i skalabilan.

Projekt je u pripremi i planira se prijaviti tijekom 2022. na poziv Kreativne Europe.

Naziv programa: **E-skilled museums for improved / enhanced access of citizens to the common heritage**
Vrijeme: 2023. – 2025.
Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb i prostori partnera
Koordinacija: Goranka Horjan
Ukupan trošak u 2 godine sa više partnera: **2.900.000,00 kn**

Opis programa:

Projekt će uključivati istraživanje materijalne i nematerijalne baštine pohranjene u muzejima međunarodnoga značaja te njegovu valorizaciju interpretacijom i povećanom pristupačnošću. Zajednička inovativna platforma za različite internetske korisnike povećat će potencijal zajedničke baštine u regiji i otvoriti nove mogućnosti za širenje znanja i razvoj novih poslovnih modela radi jačanja sektora kreativnih industrija. Glavni cilj je poboljšati pristup građana zajedničkoj baštini poboljšanim digitalnim uslugama muzeja. Poboljšanjem infrastrukture i opreme te odgovarajućim softverom zajedničko naslijeđe triju država EU-a omogućit će razmjenu znanja i ljudskih resursa te preuzimanje novih tehnologija.

Projekt će kao strateški prijaviti glavni partner iz Bosne i Hercegovine.

Naziv programa: **SOUNDMUSE – Sound in Museum Exhibitions: Unravelling its Representational, Emotional and Sensorial Meanings**
Vrijeme: 2022. – 2026.
Mjesto: Etnografski muzej, Zagreb i partneri

Koordinacija: Željka Petrović Osmak
Ukupan trošak s izračun u tijeku, no program sufinancira 100% troškova
više partnera:

Opis:

Projekt nastoji ispitati muzejsko iskustvo multimodalnih izložbi temeljenih na zvuku te je predviđeno trajanje od četiri godine s početkom u srpnju 2022. godine i završetkom u srpnju 2026. godine.

Osnovni zahtjev za muzeje koji se pridružuju istraživačkome projektu jest da imaju postavljenu izložbu, stalnu ili privremenu, koja sadrži bilo kakvu zvučnu podlogu.

Istraživanje posjetitelja provodit će se intervjuima, odnosno kvalitativnim i kvantitativnim metodama. Metodama dubinskih intervjuja i empirijskim istraživanjima će se prikupljati podaci o *neurofdbeku* i *biofdbeku* posjetitelja EEG-om (podaci će se prikupljati medicinskim slušalicama s 19 kanala) i mjerama emocionalnoga uzbuđenja elektro dermalnom aktivnosti.

Projekt koji se prijavljuje na "HORIZON-CL2-2021-HERITAGE-01-03: Kulturne i kreativne industrije kao pokretač inovacija i konkurentnosti" financirao bi se 100% tim sredstvima.

Prakse društvenih medija poput Facebooka, Twittera i Instagrama te platformi temeljenih upravo na zvuku (kao što su YouTube, SoundCloud, Spotify i Clubhous) bit će pretpostavka za postavljanje izložbe i muzejske djelatnosti kao što su: arhiv zvuka, digitalni muzeji s mogućnošću slušanja određenih zvukova, mrežne izložbe, zvučne šetnje i zvučni obilasci koji šire muzejske prakse izvan muzejskih institucija.

Naziv: SOUNDMUSE – Sound in Museum Exhibitions: Unravelling its Representational, Emotional and Sensorial Meanings

Call: HORIZON-CL2-2021-HERITAGE-01

Topic: HORIZON-CL2-2021-HERITAGE-01-03

Acronym: SOUNDMUSE

Datum prijave: 10. travanj 2022.

Naziv programa:	Obnovljena baština za održivi i pametan razvoj u hiperpovezanom svijetu
Vrijeme:	2023. – 2026.
Mjesto:	Etnografski muzej, Zagreb
Odgovorna osoba	Goranka Horjan
Ukupan trošak	180.000.000,00 kn

Opis programa:

Izrada projektne dokumentacije bila je prijavljena na poziv Priprema i provedba integriranih razvojnih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine koji se financira iz Europskoga fonda za regionalni razvoj. Izrađena je još 2018. godine dok je 2020. ishodena građevinska dozvola. U 2021. godini stigla je na naplatu komunalna naknada, a dio investicije bio je prijavljen na poziv Europskoga fonda solidarnosti, no nije prihvaćen kao projekt za stradale u potresu.

Projekt obnove Etnografskog muzeja mora riješiti brojne nedostatke u neodržavanoj i neprimjereno opremljenoj zgradi nacionalnog muzeja prve razine. Rekonstrukcija oštećenja u potresu, konstruktivna sanacija i obnova infrastrukture, osiguranje dostupnosti te primjerenih mikroklimatskih uvjeta uključuju i nužnu obnovu stalnoga postava muzeja s nizom programa oslonjenih na suvremene muzeološke prakse, povezujući baštinu s drugim sektorima. Osnovna ideja vodilja projekta je partnerstvo te uvažavanje korisnika i posjetitelja kao ključnih dionika u oblikovanju aktivnosti i uređenju prostora.

Projekt za koji je izrađena dokumentacija planiran je zajedno s Hrvatskom gospodarskom komorom i slijedi strategije na europskoj, nacionalnoj i gradskoj razini. Iznimno je zahtjevan pa će ga osnivač još jednom razmotriti zajedno s Hrvatskom gospodarskom komorom. Najavljen je natječaj pod nazivom Oporavak, koji će raspisati Ministarstvo regionalnog razvoja i europskih fondova pa se u dogovoru s osnivačem i partnerom može javiti na poziv.

Ako osnivač odluči da je potrebno izraditi novi projekt koji će muzej provoditi samostalno i tu opciju valja razmotriti u kontekstu novih okolnosti.

U svakom je slučaju nužno obnoviti muzejsku zgradu koja ne udovoljava suvremenim propisima, osiguranju dostupnosti, a zbog zastarjelih instalacija i neulaganja u tehniku i osiguranje uvjeta za muzejske prostore te oštećenja u potresu potencijalna je opasnost i s aspekta zaštite, o čemu je osnivač višekratno obavješten.

ZAVRŠNA NAPOMENA

Prijave programa odvijat će se prema dinamici poziva raznih institucija – Grada Zagreba, Ministarstva kulture i medija, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan domovine, TZ Grada Zagreba i prijavama na raspoložive europske fondove. Izrada prijava na europske fondove započet će po pisanom očitovanju Osnivača da će sufinancirati predložene projekte.

Dodijeljeni limit za programe Etnografskog muzeja treba podići na razinu primjerenu za matični muzej prve razine i uskladiti s ostalim muzejima iste razine koji su otvoreni za posjetitelje, odnosno nisu u rekonstrukciji nakon potresa. Očekuje se zasebna potpora za programe međunarodne kulturne suradnje i investicija. Uz program priložena je i rekapitulacija troškova te obrazloženje financijskog plana i programa.

Program rada i razvitka muzeja usvojen je na Upravnom vijeću Etnografskog muzeja, dana 19. 08. 2022.

Ravnateljica:

Dr. sc. Goranka Horjan, v.r.